Rok X

Nr. 140

DZIENNIK POMORSKI

PRZEDPŁATA:

Miesięcznie w ekspedycji . . 2,55 zł.
Z odnoszeniem i w agencjach . 2,65 „
Na poczcie, już z odnoszeniem . 2,80 „
Kwartalnie w ekspedycji . . 7,65 „
Na poczcie już z odnoszeniem . 8,67 „

Strajki i inne wypadki zwalniają Wydawnictwo z dostarczania numerów bez zwrotu — — części kwoty abonamentowej. — —

OGŁOSZENIA:

na 4 stronie 6 łam. od wiersza mm. lub jego miejsca 15 gr., na 3 str. 30 gr., na 2 str. 60 gr. Dla W. M. Gdańska te same liczby w guldenach. Tłómaczenia i ogł. skomplikowane o 20 proc. drożej. Ogł. z innych krajów płatne tylko w walucie tychże. Terminowego ogłoszenia się nie gwarantuje.

Ogłoszenia przyjmuje się do godz. 9. przed poł.

Środa: Marka i Marcellina mm.
Czwartek: Boże Ciało. Gerwazego.

CHOJNICE, czwartek dnia 19. czerwca 1930 r.

Słońca wschód 3.39 zachód 20.23
Księżyca wschód 0.12 zach. 10.42

Niewiara w swój naród -- wiara w obcą pomoc.

Mamy obecnie o 900 milj zł mniejszy zasób pieniężny kraju niż w początku 1927 roku.

Zaciągnęliśmy zaś w 1928 i 1929 r. zagranicznych pożyczek

	w 1927	w 1628
rządowych i samorządowych	450,1	73
prywatnych, przeważnie towarów kredytowanych	414,8	660,8
banków i instytucyj kredytow.	84,5	181.9
	949,4	916,0

Więc pożyczyliśmy zagranicą w ciągu tych 2 lat przeszło 1800 milj. zł.A mimo to mamy mniej pieniędzy, niż mieliśmy przed zaciągnięciem pożyczki stabilizacyjnej.

Pan Czechowicz w wywiadzie, który dał red. „Robotnika", by wytłumaczyć powody swego wystąpienia z „Be-Be", poczytuje sobie za wielką zasługę zawarcie tej pożyczki.

Minister Matuszewski w odpowiedzi na ten wywiad stwierdza, że pożyczka stabilizacyjna nie była naprawdę, wbrew zapowiedziom ówczesnych kierowników naszej polityki finansowej pożyczką kluczową.

Mógłbym mieć z tego wyznania ministra Matuszewskiego nieco zadowolenia. Bo gdy tylko doszło do wiadomości publicznej, na jakich warunkach rząd nasz tę pożyczkę zawiera publicznie przed nią przestrzegałem i w artykułach. drukowanych w Gazecie Warszawskiej i w swym podręczniku ekonomji społecznej. Wskazywałem wówczas że nigdy jeszcze w ciągu całych znanych nam dziejów nie wzmocniło niczyjego kredytu głośne przyznawanie się. że bez obcej pomocy grozi bankructwo i dla uzyskania tej pomocy poddanie się pod kuratelę wierzycieli.

A szukanie zagranicą pożyczki nie na wzmocnienie lub rozszerzenie podstaw postępu gospodarczego Polski, nie na rozbudowę sieci kolejowej, czy uspławnienie rzek, czy też meljoracje rolne, lecz na zabezpieczenie waluty naszej przed depreciacją — musiały giełdy zagraniczne zrozumieć jako dowód, że równowaga naszego życia gospodarczego jest z gruntu zachwiana i żePolska musi się zgodzić na najcięższe choćby warunki, byle uzyskać pomoc obcych kapitałów dla utrzymania kursu złotego. Przeświadczenie to zaś utrwaliło się ostatecznie i w Ameryce i w Anglji i w Niemczech — gdy zgodziliśmy się na zagranicznego „doradcę", w rzeczywistości kontrolera finansowej polityki Rzplitej.

Ale wielka międzynarodowa finansjera współdziała tylko z silnymi. pomaga tylko tym, co sami sobie umieją pomagać. Słabi są dla niej tylko przedmiotem wyzysku.

Pożyczka sanacyjna w tem tylko znaczeniu była pożyczką kluczową, że otworzyła obcym kapitalistom na rozcież drzwi do zalewu Polski za granicznemi towarami, opanowywania naszych przedsiębiorstw przemysłowych.

Z 1865 milj. zł. zaciągniętych w 1927 i 1928 r. pożyczek zagranicznych 1075 milj. stanowiły kredyty towarowe. Braliśmy masowo dzięki pożyczce kluczowej towary zagraniczne na kredyt. I póki towary te przychodziły do Polski — kwitła radosna twórczość. Ale, gdy przyszło za nie płacić — zaczęły się mnożyć gwałtownie protesty wekslowe i bankructwa, a posiadany przez spoeczeństwo nasze zasób dolarów szybko się kurczył. Bo pożyczka sanacyjna z zagranicznym kontrolerem naszej polityki ekonomicznej zwiększyła przywóz obcych towarów do Polski, ale nie zwiększyła wywozu naszych wytworów na rynki zagraniczne. Oddała ona nas pod kuratelę spekulacyjno - giełdowej finansjery amerykańsko-angielsko-niemieckiej. W interesie zaś tej finansjery leży. by Polska była odbiorcą, a nie konkurentem fabryk amerykańskich, angielskich i niemieckich.

To takie jasne, samo przez się zrozumiałe.

Czemuż nie zrozumieli tego na początku 1927 r. panowie Bartel, Kwiatkowski. Czechowicz, profesor Krzyżanowski, pan Młynarski? Czemuż zaręczali że w ślad za zagranicznym doradcą finansowym rządu polskiego — taki jest oficjalny jego tytuł — przyjadą do Polski setki kapitalistów amerykańskich i zachodnio - europejskich, by zakładać u nas nowe fabryki? Czemuż — gdy zwracano rządowi uwagę, że więcej kupujemy zagranicą. niż jej sprzedajemy i że to skończy się fatalnie, jeśli rząd nie powstrzyma w czas nadmiernego importu obcych towarów — premjer Bartel wołał, że Polskę stać na luksus ujemnego bilansu handlowego, a minister Kwiatkowski usprawiał. że nasz deficyt bilansu handlowego jest produkcyjny. czemuż łudzono społeczeństwo tak bezbrzeżnie głupiemi frazesami.

Bo tak zawsze bywało na świecie, że kto nie wierzy we własny naród i pomiata nim — ten zdaje się na obcą pomoc i korzy się przed obcymi

Opinja żydowska w Polsce, a więc i międzynarodowa finansjera poparła życzliwie zamach majowy.

Za życzliwość tę trzeba było odwdzięczyć się liberalną polityką celną, zniesieniem ograniczeń importu, które pod koniec lata 1925 r. wprowadził był gabinet Władysława Grabskiego, a gabinet koalicyjny Skrzyńskiego w całości utrzymał

Dzięki ograniczeniom tym przywóz towarów, który wynosił w lipcu 1925 r. — 311 milj zł spadł w sierpniu na 199 milj. a w grudniu na 86 milj. w styczniu 1926 r. na 81 milj i w ciągu 1926 r. mieliśmy 1538 milj. importu a 2246 milj. eksportu tj. 707 milj. zysku z obrotów handlowych z zagranicą.

Ale po maju najwyższa mądrością polityczną stało się lekceważenie społeczeństwa. ekonomiści obozu sanacyjnego postawili zasadę: Polska nie da sobie rady bez pomocy zagranicznego kapitału. I dla zjednania Polsce tej pomocy zniesiono ograniczenia przywozu w 1927 r. skoczył on na 2892 milj., w 1928 na 3361 milj. Zamiast zysku dał nam handel z zagranicą w 1928 r. — 377 milj. w 1929 roku — 853 miljonów deficytu.

Sprowadziliśmy z zagranicy:

	r. 1928	r 1929
pszenicy i mąki pszennej	za 5 milj.	za 121 milj
żyta i mąki żytniej	za 2 milj.	za 54 milj.
innych zbóż	za 6 milj	za 53 milj.
ryżu	za 22 milj.	za 61 milj
artykułów kolonj.	za 13 milj	za 100 milj
ryb	za 37	za 58 milj.
tłuszczów jadalnych	za 28 milj	za 74 milj.
skór surowych i wypraw.	za 97 milj	za 174 milj
tkanin baweln.	za 22 milj.	za 50 milj.
tkanin jedwabnych	za 18 milj	za 39 milj

Itd. itd. zaufaliśmy pomocy i kurateli obcych kapitalistów — bo własny naród uznaliśmy za tłum idjotów — więc też obcy kapitaliści zaopatrywali hojnie Polskę w mąkę amerykańską i amerykańskie tłuszcze, ryż z kolonij i dominjów angielskich, tkaniny angielskie i niemieckie niekoniecznie nawet za gotówkę, na wielomiesięczny kredyt.

Ekonomiści sanacyjni nazwali to: „wzrostem siły konsumcyjnej społeczeństwa polskiego i kazali prasie rządowej ze wzrostu tego się cieszyć. Tak samo cieszono się za Augusta II, że potężny i wielkodumny imperator Piotr I, wziął Rzplitą pod swoją protekcję militarną i że wojska rosyjskie chodziły po Polsce jak po własnym kraju.

Profesor Stanisław Grabski
Polonja.

Pan Prezydent w Wilnie

Wilno Dnia 16 6 w auli kolumnowej Uniw. Stefana Batorego odbyła się uroczystość wręczenia panu Prezydentowi Rzplitej prof. Mościckiemu dyplomu doktora filozofji honoris causa Do pana Prezydenta przemówił rektor Uniwersytetu ks. Falkowski. dając wyraz radości i dumy Uniwersytetu, że gości w swych murach pana Prezydenta i wita go jako swego honorowego doktora wita wielkiego uczonego, którego Ojczyzna od warsztatu pracy naukowej wezwała do najwyższego w państwie zadania, do reprezentowania jej potęgi i jej majestatu Wręczenia dyplomu dokonał dziekan wydziału matematyczno - przyrodniczego po pięknem przemówieniu, poświęconem zasługom pana Prezydenta, który już w latach niewoli imię Polski rozsławił. W krótkich serdecznych słowach podziękował pan Prezydent za nadaną m ugodność doktora honoris causa. Zebrani w auli profesorowie i studenci Uniwersytetu zgotowali panu Prezydentowi gorącą owację

Wieczorem pan Prezydent zwiedził państwowe gimnazjum białoruskie w tak zw murach pobazyljańskich. Po zwiedzeniu muzeum przy tem gimnazjum udał się pan Prezydent do mieszczącej się w tym samym gmachu siedziby związku zawodowego literatów wileńskich, gdzie zatrzymał się przez dłuższą chwilę w sali Konrada

O godzinie 20 odbył się na cześć pana Prezydenta bankiet, wydany przez miasto Wilno. Prezydent miasta wygłosił przemówienie i wzniósł toast na cześć pana Prezydenta. Następnie przemawiał rektor Uniwersytetu ks Falkowski składając hołd twórczej pracy naukowej i zasługom w dziedzinie badań, które pana Prezydenta Rzplitej wysunęły na czoło badaczów polskich. Pan Prezydent wygłosiwszy przemówienie, w którem podkreślał kulturę duchową Wileńszczyzny wzniósł toast na pomyślność ziemi wileńskiej.

Z obrad Związku Miast

Warszawa Na zjeździe Związku Miast poseł Staniszkis (Kl Nar.) przedstawił rezolucję tej treści:

„Ogólne zebranie Związku Miast stwierdza, że w ostatnich kilku latach położenie prac samorządowych uległo pogorszeniu z powodu nieposzanowania przez władze nadzorcze obowiązujących ustaw"

W głosowaniu wniosek przyjęto.

Następnie przystąpiono do głosowania nad drugą częścią wniosku:

„Zahamowanie pracy ustawodawczej powoduje szkody, zwłaszcza przy załatwianiu naglących spraw, wymagających uregulowania ustawodawstwa samorządowego w Polsce".

Sanacja odrazu urządziła przy tej sposobności awanturę. Przy pierwszem głosowaniu już okazała się dla wniosku większość Wynik głosowania został jednak przez sanację zakwestjonowany Gdy następnie urządzono głosowanie przez drzwi, zarzucono. że niektórzy obecni głosowali **dwukrotnie. Na tle sporu o wynik głosowania między delegatami Downarowiczem (BB) a Śliwińskim (PPS) doszło do ostrego starcia słownego i nieomal do bójki**

W głosowaniu imiennem wniosek upadł jednym głosem, mianowicie za wnioskiem było 117 przeciw 118 głosów. Mówią, że przeważyli tu szalę niektórzy burmistrzowie z Wielkopolski, tacy którzy są faktycznie urzędnikami i ze względów oportunistycznych głosowali przeciw wnioskowi Żydzi - sjoniści wstrzymali się od głosowania.

Zbiera się sesja parlamentarna.

A więc dziś we środę, rozpocznie się sesja parlamentarna: dnia 18 bm. zbierze się Senat.

Czy dojdzie do zebrania się Senatu, czy obrady jego będą owocne i długotrwałe? — Oto pierwsze pytania, które się nasuwają.

Odpowiedź na te pytania wypada pozytywnie — pisze „Il. Kurj. Codz.". — Senat zostanie otwarty. W kierowniczych kołach Senatu oświadczono nam, że poza załatwieniem szeregu drobnych ustaw, poza ratyfikacją szeregu umów międzynarodowych, przed Senatem stoi ważna sprawa ustawy o drobnych dzierżawcach.

Dla załatwienia tej sprawy Senat ma jeden dzień czasu. Ten jeden dzień Senat wyzyska właśnie, aby zapowiedzieć modyfikację uchwalonej przez Sejm ustawy.

Senat, jak wiadomo, nie stracił jeszcze prawa do zabrania głosu w sprawie ustawy o dzierżawcach. Pozostaje ona w zawieszeniu aż do dnia 18 bm. to jest do pierwszego dnia nadchodzącej sesji Senat bowiem ma prawo — jak wiadomo — zając stanowisko wobec uchwały sejmowej w ciągu dni 30. Tymczasem tych dni 30 od chwili doręczenia Senatowi uchwały sejmowej o dzierżawcach do zamknięcia sesji marcowej, nie upłynęło. Ustawę o dzierżawach biuro senatu otrzymało dnia 28 marca o godzinie 10 wieczór. (Prawnie dzień kończy się o północy).

Ponieważ Senatu nie obowiązuje miesiąc kalendarzowy, lecz 30 dni, więc powinien on wrócić do ustawy o dzierżawcach zaraz na pierwszem posiedzeniu w dniu 18 bm., gdyż jest to właśnie 30-ty dzień od chwili przedłożenia Senatowi uchwały Sejmu.

Dodać należy, że gdyby Senat ustawą tą na pierwszem posiedzeniu się nie zajął, wówczas weszłaby ona w życie w brzmieniu sejmowem. Jeżeli się natomiast nią zajmie, będzie mógł jej nadać własne brzmienie. Zapowiedź zaś tej modyfikacji przekreśla brzmienie sejmowe.

Sfery miarodajne nie liczą się z rozwiązaniem Sejmu.

Znacznie większe zainteresowanie jednak budzi sprawa zebrania się Sejmu.

W dniu 22 czerwca upływa termin odroczenia sesji sejmowej.

Czy Sejm się zbierze po upływie tych dni 30-tu, czy obrady jego będą owocne, czy załatwi sprawy gospodarcze, co byłoby z pożytkiem dla państwa, czy zbierze się i wyzyska swoje prerogatywy odnośnie do zmiany konstytucji?

Odpowiedź kół politycznych na te pytania wypada negatywnie, ogólnie bowiem spodziewają się odroczenia, albo zamknięcia sesji sejmowej, przyczem dodają, że ta druga ewentualność ma większe szanse. Natomiast sfery miarodajne nie liczą się z możliwością rozwiązania Sejmu już obecnie.

Teoretycznie przed Sejemem w dalszym ciągu stoi szereg oknkretnych zagadnień dużej wagi państwowej. Są nimi: sprawa taryfy celnej, ratyfikacja traktatu handlowego z Rzeszą Niemiecką, oraz innych traktatów (11 sztuk razem), ratyfikacja planu Younga, oraz układu likwidacyjnego z Niemcami, wreszcie reforma podatku obrotowego.

Gdyby Sejm udzielił rządowi pełnomocnictw odnośnie do taryfy celnej, wówczas rząd, posiadając swobodę ruchów, mógłby odpowiedzieć na niemiecką zwyżkę ceł na produkty agrarne, zwyżką ceł na wytwory przemysłowe. Wówczas sprawa ratyfikacji traktatu handlowego stałaby się aktualną i tylko w tym wypadku ratyfikacja tego traktatu miałaby sens. Jak długo jednak podwyżka ceł na wytwory przemysowe nie jest możliwa, tak dugo ratyfikacja traktatu z Niemcami, która zasadniczo powinna nastąpić, nie jest aktualna. Sprawy te znaj. się wtedy w impasie.

Pozostaje jeszcze ratyfikacja traktatów z Francją, Grecją, Egiptem, Hiszpanją i Portugalją Niebawem będą aktualne traktaty z Turcją, Rumunją i Stanami Zjednoczonemi. Oczywiście byłoby rzeczą nad wyraz pożyteczną, gdyby sprawy te załatwił jeszcze Sejm obecny. a nie Sejm przyszły. który najwcześniej będzie się mógł zebrać za pół roku.

Ze względów politycznych byłoby również rzeczą pożyteczną, aby Sejm obecny ratyfikował plan Younga i umowę likwidacyjną, w przeciwnym bowiem razie wypadnie czekać aż do zebrania się przyszłego Sejmu, zanim plan Younga, który już wszedł w życie, będzie miał zastosowanie wobec Polski. Wówczas dopiero Polska będzie mogła otrzymać pół miljona złotych marek rocznie, przyznanych jej planem Younga.

Co się zaś tyczy sprawy reformy podatku obrotowego, to w ministerstwie skarbu obliczają że sesja parlamentarna dla załatwienia sprawy podatku obrotowego trwaćby musiała 3 — 4 mies.

W sierpniu rozstrzygnie się los Sejmu.

Jak długo jednak trwać może odroczenie, albo zamknięcie sesji sejmowej?

Teoretycznie mogłoby trwać w nieskończoność. Wtajemniczeni jednak twierdzą, iż w jednym z najbliższych miesięcy spodziewać się należy zasadniczej decyzji w stosunku do Sejmu ze strony najwyższych czynników.

Miesiącem tym ma być sierpień.

Doniosłość nowego incydentu pogranicznego polsko - niemieckiego

Paryż. W dzienniku „Le Journal" St. Brice zwraca uwagę na doniosłość nowego incydentu granicznego polsko - niemieckiego.

Nie o szczegóły danego zajścia chodzi, oświadcza on, lecz o chęć szukania zaczepki, która wypływa z faktu nowego incydentu zanim zdołano załatwić poprzedni. Fakt ten jest tembardziej znamienny, że w ciągu 10-ciu lat nie było żadnych komplikacyj do zanotowania i rzeczy szły normalnie. Jakimże sposobem dzieje się, że obecnie raz po raz powstają incydenty? Nasamprzód prawdziwa zasadzka, następnie zaś brutalna napaść z okazji zwykłego sprawdzania papierów. Nie postępowanoby oczywiście inaczej, gdyby chciano dowieść, że sławetny korytarz stanowi źródło komplikacyj. Zauważyć jednak należy dziwny zbieg okoliczności, który zachodzi w danym wypadku. Kampanja owa rozpoczyna się właśnie w chwili gdy kończy się okupacja Nadrenji i gdy Niemcy zabiegają o zacieśnienie stosunków z Sowietami. Rząd prawicowy nie waha się przypomnieć o węzłach solidarności, zadzierzgniętych w Rapallo, nie zważając na niepowodzenia, które spotkały wszelkie próby zbliżenia handlowego, nie zważając na uprawianie nieustannej propagandy komunistycznej ani też na stanowczą odmowę szefów polityki moskiewskiej zaprzestania tej propagandy. Doprawdy nie można lepiej postępować. aby dowieść, że Niemcy oczekują jedynie chwili, gdy będą miały rozwiązane na zachodzie ręce, aby zacząć wspólnie z Rosją wystąpienie przeciwko Polsce.

Legalny powrót na tron

Bukareszt. Dnia 16 czerwca nowy gabinet przedstawił się Izbie. Premjer Maniu odczytał dekret, przedłużający sesję parlamentarną do dnia 30 czerwca br. Następnie premjer wygłosił expose w którem zaznaczył, że:

Monarchę charakteryzuje specjalnie ciągłość i stałość władzy, która ją reprezentuje. Dzięki dokonanej zmianie względy te będą trwale zachowane. Przywrócenie właściwego stanu prawnego naprawiło poważny błąd polityczny który mógł stać się katastrofalnym dla kraju.

Akt z dnia 4 stycznia 1926 r. postanawiał, iż książe nie mógł powrócić do kraju bez zezwolenia rządu i regencji, postanowienie to nie zostało pogwałcone, gdyż kiedy książę zbliżał się do granicy rumuńskiej, ja w charakterze prezesa Rady Ministrów zgłosiłem się do Rady Regencyjnej. gdzie zażądałem i uzyskałem dla księcia zezwolenie swobodnego powrotu do kraju. W dniu poprzedzającym przybycie księcia zostało zdecydowane przez Radę Regencyjną i rząd, że książe będzie przyjęty w pałacu Cotroceni. W konsekwencji więc powrót księcia miał miejsce przy ścisłem poszanowaniu prawa.

Rząd i przedstawicielstwo narodowe zadecydowały zgodnie z życzeniem króla, lecz i z poszanowaniem przepisów konstytucji, aby książę został obwołany królem.

Możemy przewidywać sposób, w jaki J. K. Mość zamierza rządzić, według sposobu, jaki uznał za stosowny dla objęcia tronu, Król jest pełen podziwu, wdzięczności i miłości dla narodu rumuńskiego i ma głębokie poszanowanie dla jego praw konstytucyjnych.

Wiedząc, że przychodzicie tu jako deputowani po wyborach swobodnych i legalnych, król pragnie, aby rząd jego oparty był przedewszystkiem na tej reprezentacji narodowej Powierzył mi więc misję tworzenia gabinetu, nie narzucając żadnych warunków.

Obowiązkiem naszym będzie teraz należyte wypełnienie powierzonej nam misji. Gabinet, który dziś przedstawia się parlamentowi, jest nowym jedynie pod względem formalnym. W rzeczywistości jest to dawny rząd, reprezentujący te same idee znanej bezinteresowności.

Mowa premjera przyjęta została długotrwałemi oklaskami.

Przed sesją nadzwyczajną Senatu.

Zapowiedziane na dzień 18 bm. posiedzenie Senatu, rozpoczynające nadzwyczajną sesję, będzie 32-giem z kolei posiedzeniem w obecnej kadencji. Jako pierwszy punkt obrad jest wybór wicemarszałka Senatu na opróżnione stanowisko po śmierci sen. Posnera (PPS).

Następnie Senat przystąpi do rozpatrzenia projektu ustawy o ochronie drobnych dzierżawców rolnych. Należy zaznaczyć, że Senat projekt ten załatwia w ostatnim dniu przed wygaśnięciem zastrzeżonego mu konstytucją okresu 30-dniowego, w którym może zapowiedzieć poprawki

Następnie z porządku dziennego załatwione będą projekty ustawy o zniesieniu pobieranego przez urzędników komunalnych dodatku od państwowego podatku dochodowego na rzecz związków komunalnych, projekt ustawy w sprawie od 1 stycznia do 31 marca 1927, projekt ustawy, uzupełnienia prowizorjum budżetowego na czas zmieniający ustawę o ochronie lokatorów, projekt ustawy w sprawie zmiany niektórych postanowień rozporządzenia zawierającego prawo o ustroju służby powszechnej, projekt ustawy w sprawie ratyfikacji polsko - niemieckiego układu waloryzacyjnego projekt ustawy w sprawie ratyfikacji trzeciego protokółu dodatkowego do konwencji handlowej z Czechosłowacją, wreszcie projekt ustawy w sprawie częściowej zmiany ustawy o stosunkach służbowych nauczycieli.

Dla przygotowania tych ustaw na posiedzenie plenarne, obradować będą dnia 18 bm. przed południem komisje senackie: prawnicza i gospodarstwa społecznego, oświatową, zagraniczna i skarbowo - budżetowa.

Kwestja zwołania Sejmu

Kwestja zwołania Sejmu nie została dotąd rozstrzygnięta. W tych dniach powróci z wywczasów w Kazimierzu pan marszałek Daszyński i zwoła posiedzenie senjorów na 23 bm.

Przyjazd posła Patka

Poseł polski w Rosji sowieckiej pan Patek przybył w poniedziałek do Warszawy

Sprawa dóbr komory cieszyńskiej.

Warszawa. Sąd Najwyższy wydał wyrok w sprawie dóbr komory cieszyńskiej Skarga Fryderyka Habsburga została oddalona ostatecznie.

Białoruski poseł Miotła wolny,

Skazany na kilkuletnie więzienie za agitację komunistyczną poseł białoruski Mitła został zwolniony z więzienia we Wronkach.

Akredytowanie posła łotewskiego w Warszawie i w Rumunji.

Nowy poseł Republiki łotewskiej w Polsce p. Grosswalds mianowany został równocześnie posłem przy rządzie rumuńskim. P. Grosswalds wyjechał do Bukaresztu celem przedstawienia swych listów uwierzytelniających królowi Karolowi II.

Przyjaźń Rumunji z Polską.

Paryż. „Le Temps" komentując rumuńskie oświadczenie rządowe, podkreśla specjalnie ustęp zaznaczający, iż nowy gabinet nie zmieni ani na jotę swej ogólnej polityki pokojowej i podtrzymywać będzie wszystkie istniejące sojusze. Rumunja pozostanie solidarną z Czechosłowacją i Jugosławją w łonie Małej Ententy, będąc zarazem bliską przyjaciółką Francji i wierną sojuszniczką Polski.

Wszystko to zasługuje na podkreślenie w chwili, gdy pewne koła zagraniczne usiłują wykorzystać wypadki w Rumunji dla specjalnych celów.

Wiec pod otwartem niebem.

W zwiazku z kongresem ugrupowań Centrolewu w Krakowie w dniu 29 bm. zamierzają organizatorzy tego kongresu zgłosić u władz administracyjnych urządzenie wielkiego wiecu ludowego, który odbyłby się pod otwartem niebem. Na wiecu tym mają wygłosić przemówienie leaderzy 6 stronnictw politycznych Centrolewu.

„Nienasycona" Polska.

Królewiec. Podczas wydanego tu w ratuszu bankietu dla członków niemieckiego towarzystwa prawa międzynarodowego, wygłosił burmistrz z Królewca dr. Lohmeyer mowę, która w całości była skierowana przeciwko Polsce w obronie Gdańska.

Mówca podkreślił, że „nienasycona" Polska gotowała i dla Królewca ten sam los, który spotkał Gdańsk, dopiero dzięki obronie Lloyd Georgea nie doszło do tego.

Dziś zgłosił Gdańsk protest przeciwko wybudowaniu Gdyni, gdyż fakt ten pozwala na nową interpretację traktatu wersalskiego, na podstawie której Gdańsk powinien otrzymać samodzielność a „bezmyślny i bezsensownyl' korytarz powinien być zniesiony. Polska otrzymała Gdańsk tylko dlatego, aby miała dostęp do morza. W chwili, gdy dzięki Gdyni dostęp ten otrzymała poza Gdańskiem, miasto Gdańsk powinno otrzymać swe dawniejsze prawa.

Starania o odzyskanie konfiskat majątków po powstańcach.

Do zarządu archiwów państwowych zwraca się ostatnio bardzo wiele osób z województw kresowych w sprawie dokumentów własności ziemskiej i dawnych aktów z okresu powstania styczniowego.

Podania te pozostają w związku z zapadłem niedawno zasadniczem orzeczeniem Sądu Najwyższego w sprawie zwrotu skonfiskowanych majątków powstańców. Zarząd archiwów wyjaśnia, że wiele dokumentów dotyczących własności ziemskiej na wyżej wymienionych obszarach złożono w archiwum skarbowem w Warszawie, po ich reewakuacji z Sowietów.

Na Boże Ciało!

„Twoja cześć chwała"..

Boże Ciało! Ileż treści, ile uczuć, ile żarliwej i dziecięcej miłości ku Bogu Eucharystycznemu mieści się w dwu tych słowach! I słuszna, bo Eucharystja jest jakby streszczeniem i ustawicznem odnawianiem Chrystusowych tajemnic; najświętsza ofiara Ciała i Krwi Pańskiej, centralny akt służby Bożej, jest osią około której obraca się i ośrodkiem, ku któremu ciąży publiczny kult w kościele naszym.

Boże Ciało obchodzimy na pamiątkę wielkiej i uroczystej chwili ustanowienia Przenajśw. Eucharystji w Wielki Czwartek. Pamiątkę tego największego cudu miłości Pańskiej obchodzi Kościół częściowo już w Wielki Czwartek! Ale, ponieważ rozważanie męki Zbawiciela przysłania jakby cieniem smutku radosne skądinąd wspomnienie ostatniej wieczerzy, przeto ustanowił Kościół osobne święto, by złożyć królewskiemu Oblubieńcowi hołdy publiczne, z całym przepychem i świetnością czci tej przejawów, wśród niczem niezamąconego radosnego i triumfalnego nastroju.

Na ustanowienie osobnego święta ku czci Najśw. Sakramentu wpłynęły z jednej strony szerzące się w wieku 11 i 12 herezje, godzące w Tajemnicę Eucharystji a z drugiej głęboka wiara i cześć do Najśw. Sakramentu. Szczególny jednakże impuls ku temu dało objawienie jakie miała błog. Juljanna, augustyjanka, późniejsza przełożona klasztoru w Mont Cornillon w Belgji Przez szereg miesięcy widywała ona podczas rozmyślania księżyc w pełni z wykrojem na tarczy. Księżyc, jak jej zostało objawione, oznaczał kościół, a szczerba — brak święta ku czci Przenajśw Sakramentu. Po długich staraniach doczekała się błog. Juljanna że biskup w Liege (Leadjum) Robert de Torote, przepisał dekretem synodalnym z roku 1246 obchód uroczystości Bożego Ciała na czwartek po oktawie Zesłania Ducha św. Niedługo potem, bo w roku 1264 pop. Urban 4 dawny archidjakon z Liege, bullą Transiturus rozszerzył święto to na cały Kościół. Skłoniły d otego Namiestnika Chrystusowego gorące prośby Doktora Anielskiego, św. Tomasza z Akwinu, twórcy między innemi i hymnu Verbum supernum prodieus', którego 2 ostatnie strofy śpiewamy przy wystawieniu Najśw. Sakramentu. Zwyczaj odprawiania w dniu tym procesyj do t. zw. domków bożych ustawionych w cztery strony świata, ustalił się dopiero skutkiem rozpowsz. pap. Jana 23 (1318 r.) Papież ten nadał też świętu temu oktawę.

Uroczystość Bożego Ciała była potrzebą czasu. Nic tedy dziwnego, że ustanowienie święta tego przyjęto odrazu wszędzie. Do krajów, w których z szczególnem pietyzmem obchodzi się Boże Ciało, należy też Polska.Polacy byli i są wiernymi synami Kościoła i stróżami Ołtarza. Ale, jak wszędzie tak i do nas zawitały czcze hasła zmaterjalizowanego prądu napół pogańskich wierzeń i usiłują jak ongiś Luter, wydrzeć nam z serc miłość ku Bogu i zbezcześcić Jego Ciało. Świeżo nam jeszcze tkwi w pamięci smutna jak na katolicką Polskę zajście obrzucenia kamieniami procesji Bożego Ciała we Lwowie. Ale na nic te wszystkie wysiłki i zmowy szatańskie. Nie damy zbezcześcić Tajemnicy Wiary naszej świętej.

Jak corocznie, tak i w tym roku rozmodlone tłumy wiernych ruszą na ulice gwarnych miast i spokojnych wiosek, by tworzyć orszak Króla Królów. Rzucać będziemy pod stopy kapłana niosącego Pana w bielutkiej Hostji, barwne kwiecie, wśród radosnego bicia dzwonów i podniosłych melodyj naszych cudnych pieśni Eucharystycznych wznosić się będą, jak dymy kadzidlane korne a szczere modły nasze. A gdy wśród ciszy uroczystej, ponad pochylonemi głowami zabłyśnie złocista monstrancja, gdy Jezus Eucharystyczny błogosławić będzie naszym polom, lasom, domom i rodzinom, wtedy wspólną a szczerą wznieśmy Doń modlitwę, prosząc, by spojrzeć raczył na Ojczyznę naszą, by dźwignął ję z niemocy rozterek i waśni braterskich. Niech sprawi, by ta Polska, która nosi miano „semper fidelis" stała się taką w pełni tego słowa znaczeniu, by synowie jej w wspólnej zgodzie śpiewać mogli:

„Twoja cześć chwała nasz wieczny Panie,
Na wieczne czasy niech nie ustanie".

Jubileusz T. C. L. na Pomorzu

Uroczysty obchód w Toruniu.

Niedzielna uroczystość pięćdziesięciolecia TCL., która zgromadziła w Toruniu sporą liczbę dziaaczy oświatowych z całego Pomorza, opisuje „Słowo Pomorskie" jak następuje:

Przed południem wyruszył z przed szkoły wydziałowej z orkiestrą hallerczyków na czele pochód z licznemi transparentami, na których zobrazowano obecny stan czytelnictwa na Pomorzu Szczególnie pokaźnie przedstawiał się powiat świecki. Pochód udał się do kościoła św. Jana, gdzie na intencję organizacji uroczystą mszę św. z asystą odprawił ks. prałat Dembek z Grudziądza; kazanie o pracy oświatowej wygłosił ks. radca Wojciechowski z Radzyna

Po nabożeństwie udano się w pochodzie do Dworu Artusa, gdzie o godzinie 1 rozpoczęła się uroczysta akademja. „Dzwon" pod batutą prof. Moczyńskiego odśpiewał psalm ks. Kleina „Pasterzem jest pan", poczem zagaił akademję ks. prałat Dembek. W przemówieniu swem wspomniał Czcigodny prezes Rady Okręgowej zmarłych działaczy TCL., których pamięć uczczono przez powstanie, a w końcu wzniósł okrzyk na cześć Najjaśniejszej Rzeczypospolitej. Orkiestra odegrała hymn narodowy.

Następnie zasłużony działacz na niwie oświaty ludowej pan starosta Kowalski wygłosił referat o pracy TCL. w przeszości oraz o obecnych zadaniach organizacji.

Piękny hymn ku czci TCL. do słów Zenona Szusta, kompozycja prof. Moczyńskiego, wykonał „Dzwon" pod batutą kompozytora.

Ks. dyr. Ludwiczak odczytał następnie nazwiska pięćdziesięciu zasłużonych działaczów TCL. z Pomorza, których zarząd główny odznaczył dyplomem pochwalnym.

Wspomniał przy tem ks. dyrektor o tej licznej rzeszy niemniej zasłużonych, nieznanych bibljotekarzy.

Po przemówieniu ks dyr. Ludwiczaka nastąpiło składanie życzeń przez przedstawicieli władz i organizacyj, rozpoczął je p. wicewojewoda dr. Seydlitz, który zapewnił, że władza współdziałać będzie z TCL. W imieniu miasta zożył życzenia pan wiceprezydent Cieluch, w imieniu Kuratorjum ks. nacz. Strogulski; w szeregu przemówień powitalnych zabierali głos między innemi przedstawiciel dowódcy OK. 8, starosty powiatowego i pow. kom. oświatowego.

Gorącemi oklaskami przywitano przedstawiciela TCL. na Śląsku p. prezesa dra Starka z Katowic, który podkreślił łączność Śląska z Pomorzem.

W imieniu organizacji przemawiali p. Wojciechowski (Chrześc. Stow. Nauczycieli), p. Doerfferowa (Tow. Mł. Polek), p. Piskorska (Nar Org. Kobiet i Tow. Pomocy Naukowej dla Dziewcząt), p dr. Kolanowski (Zw. Towarzystw), senator dr. Paweł Ossowski (Stronnictwo Narodowe.) i wielu innych.

Następnie odczytano cały szereg telegramów z życzeniami i składano dary na Uniwersytet Ludowy w Bolszewie: większe dary złożyły komitety powiatowe TCL. z Torunia i Chojnic, oraz z Grudziądza, który na cel ten złożył pokaźną kwotę 1500 złotych.

Po południu liczni uczestnicy zjazdu korzystając z pięknej niezbyt upalnej pogody zwiedzali zabytki Torunia pod przewodnictwem prezesa Tow. Krajoznawczego pana Sydowa. Wieczorem w teatrze miejskiem odbyło się przedstawienie poprzedzone przemówieniem p. dyr. Mocarskiego Z wielkiem powodzeniem odegrano „Nad polskiem morzem".

Biuro Statystyki Rolniczej przy Pom. Izbie Rolniczej

W dniu 12 czerwca b.r. odbyła się w Pomorskiej Izbie Rolniczej konferencja w sprawie utworzenia wspólnego biura statystyki rolniczej dla organizacyj rolniczych Pomorza. W konferencji, która odbyła się pod przewodnictwem p. dyrektora Pomorskiej Izby Rolniczej Dykiera brali udział przedstawiciele Pomorskiego Towarzystwa Rolniczego, Pomorskiego Związku Ziemian, Związku Rewizyjnego Spółdzielni Rolniczej w Toruniu i Związku niem. rolników Landbund Weichselgau.

Stwierdzając, że rolnictwo, pojęte jako całość, wymaga od swych organizacyj zebrania dokładnego materjału, ilustrującego jego stan i potrzeby, gdyż tylko wtenczas obrona interesów tego rolnictwa może być celowa i skuteczna, zebrani na konferencji delegaci wspomnianych powyżej organizacyj rolniczych uchwalili założenie wspólnego oddziału statystycznego przy Wydziale Ekonomicznym Pom. Izby Rolniczej.

W dalszym przebiegu konferencji referent statystyczny Wydziału Ekonomicznego p. pułkownik Piekarski przedstawił dział pracy, który grupuje się w istniejącym od dłuższego czasu referacie statystycznym, Wydziału Ekonomicznego PIR. prosząc zebranych o wypowiedzenie się, jakiemi działami należałoby prowadzoną dotąd przez PIR. statystykę rolną uzupełnić. W dyskusji nad tym referatem wszyscy obecni na konferencji przedstawiciele organizacyj rolniczych wypowiedzieli swe życzenia, ustalając równocześnie metody, jakiemi w przyszłości oddział statystyczny winien się posługiwać.

Utworzenie wspólnego oddziału statystycznego i ujednolicenie metod pracy ma nader doniosłe znaczenie dla całego rolnictwa Pomorskiego. Sprawność jednak działalności biura będzie zależna od rolników samych to znaczy do tego, czy i w jakim czasie oddział statystyczny będzie otrzymywał odpowiedzi od rolników na rozsyłane do nich kwestjonarjusze.

Należy się spodziewać, że w dobrze zrozumianym własnym interesie rolnicy ściśle będą przestrzegali podawanych w odnośnych pismach terminów a na stawiane pytania będą dawali szczegółowe i dokładne odpowiedzi.

LUDWIK STASIAK

BRANDENBURG

107) **Kraina słowiańskich mogił**

— Okręt tonie!

— Bora szaleje.

— Podarte żagle jako łachman z wichrem igrają! Maszt trzeszczy, okręt jako łupina tańcuje po fali!

— Przed burzą laguny było widać.

— Zniosło okręt rozhukane morze.

Lament, paczą na okręcie, modlą się ludzie, prócząc Boga o pomoc i ratunek. Nawet pod pokładem, wśród tłumu okutych w żelaza ludzi płacz słychać, nawet i nieszczęśliwi, dla których jutra niema, boją się rozbicia i śmierci.

— Idziesz Marzanno... Idziesz nareszcie.,,

Nie przyszła ona, aby go uwolnić od rozpaczy i łez. Ścichł wiatr, uspokoiło się morze, okręt wpłynął między laguny, zawinął do brzegu. Wylądowano na wyspę, gdzie była szopa, zbudowana na legowisko dla ludzkiego towaru. W kazamacie mrowisko człowieczej czerni, która płacze, śmieje się, przeklina.,, Jak dzikie zwierzęta, rzucają się na padlinę którą kupiec im na pastwę rzuci, aby zaspokoić ich głód aby utrzymać towar przy życiu,

Wczesnym rankiem przybiły do brzegu łodzie, zabrały spętanych niewolników, powiozły ich przez odnogę morza. Zdala widać miasto, w niebo strzelają wieżyce, bieleją rusztowania nowo wznoszonych budowli. Łodzie płyną do białego brzegu. Zna go Mieczysław bardzo dobrze...

— Riva degli Schiavoni.

Ustawiono go w rzędzie spędzonych na sprzedaż nędzarzy, targ ludzki wrzał hasłem około gromady wybladłych i wynędzniałych niewolników. Patrzy Mieczysław naokoło, żali nie ujrzy kogo z rady, mieszczaństwa, które poznał na uczcie u doży; nikogo nie masz. znanej twarzy nigdzie nie widać, jeno się kręcą greccy i włoscy kupcy, Żydzi jedynie ludzkim towarem handlują.

Wieczorem wsadzono go znowu na łódź, znowu do kazamaty niewolników jedzie nocować, aby wczesnym rankiem z powrotem na targ wrócić.

Na czwarty dzień ujrzał Mieczysław na targowisku kilku dostojnych jakich panów. Szaty na nich bogate, straż przed nimi idzie, trębacz pochód oznajmia; nie handlarze to zaiste, nie Grecy, ani Żydzi.

W środku progamdy...

— Boże! Toć to Pero Tribuna, doża Wenecji!

Orszak zbliża się ku Mieczysławowi i zbliża, wnet koło niego idzie, wyrwał się z tłumu przemocą książę, rzucił się przed dożą na kolana.

— Zlituj się! — krzyknął z rozpaczą.

Chciał niewolnika odtrącić trabant, w pierś go kolanem uderza, aby natrętnego nędzarza od pana odsunąć. Tribuna usłyszał łzawe skomlenie, rzucił okiem... Wpatrzył się doża w twarz Mieczysława. oczy błądzą po wynędzniałem obliczu, zdają się poznawać tę, tak okropnie zbiedzoną postać...

— Coś ty za jeden?

— Obotrycki książę — zawołał w języku niemieckim Mieczysław.

— Co on mówi?

— Niezrozumiale bełkoce.

Przetłumaczono doży słowa Mieczysława, przypomniał sobie Tribuna człowieka, którego w domu swoim wraz z cesarzem gościł...

— To niemiec — rzekł jakiś rajca wenecki.

— Niech go piorun trzaśnie.

— Kwita z przyjaźni!

— Odmieniły się czasy!

— Rabowali nasz kraj!

— Ten niewolnik był na uczcie u ciebie, Tribuno, siedział przy boku cesarza...

— Wino pił. Dziś dałbym mu trucizny,

— .., tedesco!

Mimo wrogich okrzyków otoczenia, zrodziło się w sercu Tribuny uczucie litości.

— Żal mi tego człowieka.

— Niech zdechnie...

— Ile chcesz za tego nędzarza? — zapytał Tribuna kupca.

— Dziesięć denarów.

— Co? dziesięć? On ci wnet umrze..,

— Wierzgnie kopytami i nie dostaniesz nic,

— Dam sześć denarów.

— Jeśli sześciu nie chcesz — zawołał trabant — to jego wysokość. doża wenecki, weźmie go przemocą zadarmo.

— Przemocą? Co?

— Siłą!

— Śmieję się z tego...

— Jakto?

— W wolnej rzeczypospolitej zaskarżę dożę do trybunału.

— Dam ci sześć.

— Siedem i łaskę twoją dożo...

Dobył kalety Tribuna, zapłacił siedem denarów, rozkuto Mieczysława i puszczono wolno. Chciał dziękować doży, obiecywać zwrot sumy, wdzięczność wiekuistą... Ale zimno przyjęto czułości niemieckiego wodza.

— Idź do djabła! — rzekł Tribuna i poszedł w dalszą drogę.

— Strać się, Niemcze, czemprędzej z oczu.

(Ciąg dalszy nastąpi).

Z Pomorza

Sępólno. (Święto Przysposobienia Wojskowego). W niedzielę odbyło się w mieście naszym Święto Przysposobienia Wojskowego, połączone z zawodami obwodowemi powiatów: chojnickiego, tucholskiego i sępoleńskiego. W manifestacji na rzecz naszej sprawności fizycznej, naszej tężyzny obywatelskiej i pogotowia narodowego wzięły udział liczne organizacje oraz wszystkie warstwy społeczeństwa. Pogoda również była przepiękna. Rano o godzinie 7 odbyła się pobudka, o godz. 10 zbiórka towarzystw na Starym Rynku, skąd wyruszono pochodem do kościoła na uroczyste nabożeństwo. Po nabożeństwie ustawiły się towarzystwa do defilady, którą odebrał na Starym Rynku kom. obwod. pan kpt. Różański z Chojnic z p. starostą Ornassem w otoczeniu oficerów PW. Imponująco wyglądał ten pochód, stawiło się bowiem wiele towarzystw z sztandarami i wiele jeszcze, które sztandarów nie posiadają. Na czele kroczył oddział Straży Granicznej Sypniewskiej z karabinami oraz uzbrojony większy oddział ćwiczący członków PW. Przemówienie wygłosił p. starosta Ornass. Następnie udano się do hotelu Polonja. gdzie dla zawodników i przybyłych towarzystw wydano obiad żołnierski bezpłatnie. O godz. 14 rozpoczęto zawody sportowe, składające się z marszu, trójboju sztafett, biegów, skoków, strzelania, rzutów dyskiem i oszczepem, rozgrywki w piłkę koszykową. nożną itp.

Po ukończeniu zawodów rozdał p. starosta Ornass zwycięzcom ub. niedzieli. a p. kapitan Różański zwycięzcom w zawodach obwodowych cenne nagrody i pamiątkowe żetony.

Począwszy od godz. 8 wiecz. rozpoczęto tańce w lasku przy dźwiękach orkiestry wojskowej i oświetleniu barwnemi lampionami. Bawiono się ochoczo do późnej godziny.

Jeżewo, pow. świecki. **(Utonięcie)** Zatrudnionemu u p. Napierały robotnikowi Lencowi, jadącemu dnia 12 czerwca br. przed poł. do jeziora Jeżewka. z niewiadomej przyczyny spłoszyły się konie i wpadły do wody. W ostatniej chwili L. chciał ratować konie, co jednak mu się nie udało, lecz sam wpadł do wody. Nad brzegiem jeziora stała p. Cichocka, która zaalarmowała w pobliżu pracujących ludzi, pomoc jednak była już spóźniona, dopiero po godzinnem mozolnem poszukiwaniu zdołano wydobyć zwłoki topielca wraz z końmi. — Robotnik Lenc cieszył się dobrą opinją i był wzorowym sumiennym pracownikiem i jednym z najdzielniejszych członków Tow. Powst. i Wojaków. — L. osierocił żonę i sześcioro małych dzieci — Panom Radlofowi i Braunowi należy się ogólne uznanie, iż do ostatniej chwili poszukiwali zwłok, nie bacząc na wyczerpanie swych sił.

Tczew. (Uczczenie 30-letniej pracy zasłużonego dziennikarza). Dziennikarstwo pomorskie obchodziło uroczyście jubileusz 30-letniej pracy swojego kolegi i b. prezesa Syndykatu Dziennikarzy Polskich Pomorza, red. „Pielgrzyma" p. Majerskiego. Uroczystość jubileuszowa odbyła się w Tczewie w niedzielę dnia 15 bm poprzedzona nabożeństwem na intencję jubilata w kościele farnym, poczem udano się do ratusza na salę obrad Rady Miejskiej, gdzie zebrało się spore grono kolegów i przedstawicieli społeczeństwa.

Obecny prezes Syndykatu Dziennikarzy Polskich Pomorza p. poseł Sacha, powitawszy wszystkich uczestników tej rzadkiej uroczystości, wygłosił okolicznościowe. piękne przemówienie, w którem wskazał na wzniosłe powołanie i zadanie dziennikarza polskiego względnie katolickiego na Pomorzu, podnosząc zasługi jubilata, który z całem poświęceniem i zaparciem siebie pełnił z górą przez lat 30 tę mozolną a tak zaszczytną rolę narodowego misjonarza znacząc drogę swej pracy mnóstwem procesów i więzieniem w latach niewoli. Na zakończenie, życząc jubilatowi, ażeby Bóg raczył go obdarzyć zdrowiem do dalszej pracy, redak. Sacha wręczył jubilatowi upominek w imieniu syndykatu.

Następnie wygłosili odpowiednie przemówienia i złożyli życzenia najprzód ks dyr. Chudziński w imieniu redakcji i wydawnictwa „Pielgrzyma" senator p. Wiktor Kulerski, w którego wydawnictwie jako red. „Gazety Grudziądzkiej" jubilat pracował przez lat 12, ks. prałat i dziekan Lewandowski jako proboszcz parafji Pelplina i dziekan tczewski, p. burmistrz Wojczyński w imieniu Magistratu, p. inż. Wadołowski imieniem Rady Miejskiej, rektor p. Tkaczyk w imieniu Stow. Nauczycieli Szkół Powszechnych. radny p. Paszek w imieniu radzieckiego klubu NPR., p. Synak w imieniu Tow. Samodzielnych Kupców, redaktor „Dziennika Kujawskiego" p. Cieślak i inni.

Do głębi wzruszony odpowiedział jubilat w serdecznych słowach i podziękował za okazane wyrazy sympatji i życzliwości, zapewniając, że w walce o lepsze jutro Polski wytrwa do końca życia.

Dalsze chwile spędzono w hotelu Centralnym gdzie spożyto wspólny obiad. podczas którego wygłoszono szereg toastów na cześć jubilata, poczem zwiedzono miasto.

Tczew. Egzamin dojrzałości w Gimnazjum męskiem w Tczewie, na 24 dopuszczonych do egzaminu złożyli pp.: Barganowski Jerzy, Hrynie wiecki Włodzimierz, Jagielski Zygmunt, Jaszczerski Alfons. Kamiński Feliks, Kobyliński Lech, Konkolewski Joachim Lewicki Czesław, Norek Stefan, Noetzel Brunon, Paetsch Bronisław, Pukacz Emil, Wagner Edmund, Walentowski oraz dopuszczeni jako eksterniści Hrehorowicz Daniel i Stempurski Stanisław.

Pelplin. (Z diecezji). W niedzielę zmarł po długiej i ciężkiej chorobie proboszcz w Radomnie, powiat lubawski, ks. Henryk Ossowski. Złożenie zwłok, poprzedzone eksportacją odbędzie się w środę 18 czerwca. Zmarły urodził się 7 8. 1853 w Starogardzie, Święcenia odebrał 25. 7. 1886 r. instyt. 16. 1. 1919. Poprzednio był proboszczem w Ostródzie, Kościerzynie i Mszanie. R. i p.

Pomorskie Towarzystwo Zachęty do Hodowli Koni

podaje do wiadomości, że celem poparcia i propagowania hodowli konia szlachetnego pośród właścicieli gospodarstw poniżej 500 mórg wprowadza do programu gonitwy włościańskie płaskie.

W roku 1930 gonitwy odbędą się według następującego programu:

1. Dzień — niedziela, dnia 22 czerwca br.

1) gonitwa włościańska płaska dla og. i kl. gospodarstw poniżej 500 mórg. Waga dowolna. Dystans około 1000 metrów.

Otrzymują 1-szy koń 300 zł. hod. 30 zł; 2-gi koń 90 zł. hod. 9 zł.; 3ci koń 30 zł hod. 3 zł.

Premja ofiarowana przez Pomorską Izbę Rolniczą. Dla właściciela 1-go konia 100 zł 2-go konia 60 zł 3-go konia 40 złotych.

2) Dzień — środa, dnia 25 czerwca br.

2) Gonitwa włościańska płaska dla og. i kl. gospodarstw poniżej 500 mórg. Waga dowolna. Dystans około 1000 metrów

Zwycięzca gonitwy N. 1 wykluczony. Otrzymują 1-szy koń 300 zł. hod. 30 zł.; 2gi koń 90 zł. hod. 9 zł; 3-ci koń 30 zł. hod. 3 zł.

Premja ofiarowana przez Pomorską Izbę Rol. Dla właścicieli 1-go konia 50 zł. 2-go konia 30 zł 3-go konia 20 złotych.

3) Dzień — niedziela, dnia 29 czerwca br.

3) Gonitwa włościańska płaska dla og. i kl. gospodarstw poniżej 500 mórg. Waga dowolna. Dystans około 1000 metrów. Otrzymują 1-szy koń 300 zł. hod. 30 zł.; 2gi koń 90 zł. hod. 9 zł; 3-ci koń 30 zł. hod. 3 zł.

Premja ofiarowana przez Pomorską Izbę Rol. Dla właściciela 1-go konia 100 zł.; 2-go konia 60 zł.; 3go konia 40 złotych.

Premje wypłacane będą tylko na mocy zaświadczenia władz administracyjnych, względnie Związku Hodowlanego, że dany koń został przez właściciela wychowany.

Mianowanie bezpłatnie na torze w Grudziądzu przy szosie Radzyńskiej w dniu gonitwy o godz. 15-tej — Jeźdźcy wojskowi i zawodowi wykluczeni.

Wypłaty wygranych nagród dnia następnego po gonitwie o godzinie 12 w Sekretarjacie Towarzystwa: Centrum Wyszkolenia Kawalerji koszary ks. Józefa Poniatowskiego przy ulicy Radzyńskiej.

Szczęsny Skarżyński, Prezes Tow

Poznaj swój kraj.

Z pośród różnego rodzaju audycyj radjowych przygotowywanych przez dyrekcję naszych radjostacyj nadawczych. na specjalną uwagę zasługują co jakiś czas nadawane całodzienne programy poświęcone jednemu z miast czy też dzielnic Polski. Każdy z nas zdaje sobie doskonale sprawę z tego, że ogół obywateli kraju, wychowany pod wpływem trzech państw zaborczych, nie zna dokładnie całej Polski lub też o innych dzielnicach ma bardzo powierzchowne pojęcie. W tych warunkach radjo w dużej bardzo mierze spełnia rolę tego czynnika, który mieszkańców poszczególnych dzielnic zaznajamia z życiem coraz to innego środowiska dzielnicowego, zbliża obywateli różnych stron Polski ku sobie, daje możność podobnie jak podróże zwiedzania słuchowego środowisk życia narodu. Z koleji za szereg. audycyj całodziennych poświęconym miastom Polskim — mamy w dn. 25 6 br. „Dzień Morza" transmitowany z Gdyni. Audycja ta w większym może stopniu niż inne ma swe ogólnokrajowe i państwowe znaczenie. Mimo tego, że tysiące ludzi rok rocznie udaje się nad morze, mimo licznych artykułów w prasie, odczytów itp. — ogół pomimo sentymentu dla Gdyni — nie docenia jej rozwoju gospodarczego i państwowego W dniu 25 bm. od godziny 16 na falach eteru przemówi do ogółu radjosłuchaczy Serce Gdyni. Słuchajmy.

ROZMAITOŚCI.

Nowi parowie i baroneci w Anglji.

W Londynie ogłoszono listę nominacyj, nadanych z okazji uroczystości urodzin króla Jerzego. Parami Anglji mianowani zostali: Noel Buxton — minister rolnictwa. Henry Furniss — były rektor liceum Ruskina w Oxfordzie i sir Esme Howard — były ambasador w Waszyngtonie. Tytuły baronetów otrzymali: sir Leonard Dunning, Basil Mott, prezydent instytutu inżynierów cywilnych i Frederick Royce, założyciel i dyrektor fabryki Rolls - Royce'a. Lista zawiera cały szereg nazwisk osób, które otrzymały tytuły rycerskie. Poza tem orędzie nadaje szereg orderów. mianowicie: Rycerzy Wielkiego Krzyża Orderu Łazienki (Bath), Orderu Zasługi, Orderów św. Michała i św. Jerzego, Rycerzy Wielkiego Krzyża, Orderu Imperjum Korony Indyjskiej oraz Rycerzy Wielkiego Krzyża Orderu Wiktorji.

Między innemi Rycerzem Wielkiego Krzyża Orderu św. Michała i św. Jerzego mianowany został sir William Erskine, ambasador brytyjski w Warszawie.

Pradziad prezydenta. czyli dług spłacony po 300 latach.

Członkowie amerykańskiej komisji naukowej bawią od pewnego czasu w Anglji. W tych dn. odwiedzili Oxford. W nadziei, że natrafią na jakie ważne przyczynki historyczne, dotyczące Ameryki, przeszukali cały gmach uniwersytecki od strychu do piwnicy. Całemi dniami siedzieli zagłębieni w starych foljałach i wreszcie natrafili na coś, co im się wydawało bardzo ważne. Mianowicie w starych szpargałach znajdowała się lista różnych osobistości z ubiegłego stulecia. M. in. wyłoniło się najniespodziewaniej nazwisko Washingtona. Jednakże przypuszczenie, że dotyczy to Jerzego, wielkiego prezydenta, srodze ich zawiodło, gdyż była tam mowa o jego pradziadku Profesorowie amerykańscy pragnęli jednak za wszelką cenę z czemś nowem i nieznanem wrócić do kraju. Zaczęli więc szukać wśród akt person. Washingtona pradziadka, w przypuszczeniu, że może również znajdzie się coś wodniesieniu do sławnego prawnuka. I rzeczywiście akta znaleziono. Z drżeniem serca zaczęto odcyfrowywać dość nieczytelne litery. Ale, niestety, pokazało się, że Washington pradziad był to sobie pan bardzo lekkomyślny i według wszelkiego prawdopodobieństwa mało inteligentny. Do wywodów o jego nieodpowiedniem zachowaniu się dołączony był niezapłacony rachunek, opiewający na 17 szylingów i 10 pensów, datowany z roku 1630 i wystawiony na skutek przehulanej nocy. Dalsze odkrycia niemniej przeraziły naukowców amerykańskich. W roku 1633 opuścił Washington uniwersytet. A właściwie prawdę mówiąc, wyrzucono go z uniwersytetu. Przy rozstaniu z uniwersytetem młodzian nie okazał najmniejszej skruchy i oświadczył ustnie, że niema wcale zamiaru płacić długów. Skarbnik, jak wynikało z akt, był wówczas w prawie oddania paniczka w ręce policji. Ale nie uczynił tego z prostej litości.

Clou całej tej amerykańskiej wyprawy naukowej spoczywa w tem, że badacze amerykańscy pragnąc uspokoić własne sumienie, zapłacili w kwesturze uniwersytetu owych 17 szylingów i 10 pensów a akta zaopatrzyli odpowiednią notatką, stwierdzającą uroczyście, że dług Jerzego Washingtona z roku 1630 wyrównali ci a ci, dnia takiego a takiego, roku 1930 Prawdziwie po amerykańsku.

Kury angielskie noszą jaja — kolorowe.

W Anglji szczycą się tem, że ich kury znoszą jaja kolorowe. A w każdym razie pochwalić się tem może pewien chemik, nazwiskiem Helliot, Twierdzi on, że jego kury w laboratorjum znoszą jaja czerwone, zielone i niebieskie, odpowiednio do jego życzenia.

To co umieją kury laboratoryjne, potrafią i inne, zwłaszcza jeśli im się zdradzi tajemnicę kolorowych jaj. A ponieważ tajemnica ta nie potrafi się dugo ostać. więc cieszmy się już teraz, że nasz stół ubarwi się niebawem naturalnemi kolorowemi jajami. Jajka będą wówczas grały pierwszorzędną rolę i napewno podskoczą w cenie, juz choćby w swym ulubionym kolorze. W restauracji będzie się kelner pytał: — „W jakim kolorze wolno podać jajka?" — A panie, dbałe o harmonję barw, wybiorą je odpowiednie do koloru sukni lub włosów.

Początek day jaja czarne. I to kaczki naprowadziły Helliota na pomysł kolorowania jaj. Zniosy bowiem zupełnie niespodziewanie czarne jaja. Helliot zaczął badać przyczynę tego i doszedł do wniosku, że jajka były czarne z tego powodu iż kaczki najadły się poprzednio żołędzi — przyczem połączył się garbnik żołędzi z żelaz. łupinki od jaja.

Chemja pozwala sobie na inne jeszcze żarty, naturalnie o tyle, o ile można wierzyć Helliotowi Twierdzi on mianowicie, że kury karmione skorupami homarów, znoszą jaja czerwone. Dla sprawdzenia, ile w tem prawdy, warto byłoby spróbować. No któraż gosposia zechce zdobyć palmę pierwszeństwa?

„Mesjasz" w roli aktora.

Przed kilku laty propagatorka teozofji, Anna Besant, obwieściła światu, że na ziemię stąpił nowy mesjasz w osobie młodego i wytwornego Hindusa, Krishnamurti, nowy „mesjasz" przybył do Europy i tu prowadził konferencje o konieczności podnoszenia dusz, ale wkrótce zmęczył się podróżą.

Obecnie prasa amerykańska donosi z Hollywood, że Jedda Krishhamurti chce zostać aktorem kinematograficznym.

Drukiem drukarni „Dziennika Pomorskiego"
Wł. J. Schreiber. Chojnice

CHOJNICE I POWIAT

Chojnice, dnia 18. czerwca 1930 r.

Porządek nabożeństw w farze.

Uroczystość Bożego Ciała.

7,30 Msza św. z nauką polską,

8,45 nabożeństwo niemieckie.

10,30 suma z asystą i polskiem kazaniem, następnie procesja Bożego Ciała po mieście.

Msza św. o 12,15 odpadnie.

16 nieszpory polskie z procesją.

Podczas **oktawy Bożego Ciała** w dni powszednie o 7,15 Msza św. z wystawieniem Najśw. Sakramentu. wieczorem o 7,30 nieszpory i procesja,

Procesja Bożego Ciała

rozwinie się w następującym porządku:

1) Krzyż.

2) Szkoły: Powszechna, Zakładu Poprawczego, Wydziałowa, Zawodowe, Gimnazja.

3) Towarzystwa Przysposobienia Wojskowego: Stow. Młodzieży Męskiej, Harcerstwo, Sokół Tow. Powst. i Wojaków, Koło Podoficerów Rez.

4) Towarzystwa Sportowe,

5) Towarzystwa Zawodowe, Związek Drużyn Konduktorskich, Polski Związek Kolejowców, Tow. Urzędników Pocztowych, Zjednoczenie Zawodowe Polskie,

6) Towarzystwo Ludowe, Towarzystwo Zgoda,

7) Towarzystwo Mężczyzn Katolików,

8) Delegacje Towarzystw niemieckich,

9) Trzeci Zakon,

10) Tow. Żeńskie: Stow, Młodzieży Żeńskiej, Sodalicja Żeńska, Żywy Różaniec, Bractwo Matek Chrześcijańskich, Tow, Polek, Tow, Paramentów.Tow.Żeńskie św.Wincentego

11) Kapela Zakładu Poprawczego,

12) Lutn'a i niem. chór kościelny,

13) Korporacje: Rada Miejska, Reprezentacja Gminy Kościelnej, Magistrat, Dozór Kościelny,

14) SS. Służebniczki Marji. SS, Franciszkanki, Dzieci z kwiatami,

15) Duchowieństwo z Przenajśw. Sakramentem,

Szpaler tworzą: Pluton Wojskowy, Bractwo Strzeleckie oraz Tow. Powst, i Wojaków (w mundurze),

16) Przedstawiciele Władz,

17) Wierni,

Porządek utrzymywać będą porządkowi, wydelegowani przez Tow. Powstańców i Wojaków oraz Bractwo Strzeleckie pod ogólnem kierownictwem pana Kunowskiego, którego zarządzeniom uczestnicy procesji poddać się winni

Zachowanie się podczas procesji niech będzie istotnym hołdem dla Najśw. Sakramentu i zbudowaniem dla bliźnich. Wzbronione są niepotrzebne rozmowy i nieskromne stroje,

Uprasza się o przyozdobienie domów w zieleń, obrazy i chorągwie. Proboszcz,

Rewja Warszawska.

Jak się dowiadujemy, staraniem Powiatowego Komitetu Wychowania Fizycznego odbędzie się w piątek. dnia 20 bm. na sali hotelu Engla wieczór wesołej rewji i transformacji warszawskiego uniwersalnego komika i humorysty Marconi - Marczewskiego przy udziale utalentowanej i obdarzonej ładnym głosem wodewilistki Haliny Żurawskiej. cieszących się wszędzie wielkiem powodzeniem,

Rewja ta ukaże się u nas po raz pierwszy i z nader obfitym i urozmaiconym programem, składającym się z nowości i różnych atrakcyj.

Czysty zysk z tego przedstawienia przeznacza się na Powiatowy Komitet WF, i PW. Piękny cel i ciekawy program niezawodnie będzie się cieszył powodzeniem, to też spodziewać się należy. że Obywatelstwo miasta Chojnic i okolicy jaknajgremjelniej przybędzie na tę rewję, popierając temsamem ideę Wychowania Fizycznego i Przysposobienia Wojskowego

Bliższe szczegóły podane są w afiszach.,

Z Państwowego Urzędu Pośrednictwa Pracy w Tczewie,

Wobec mającej się odbyć w bieżącym miesiącu rekrutacji górników. robotników górniczych do kopalń węgla i do kopalń rudy żelaznej do Francji. PUPP. podaje zainteresowanym do wiadomości, żt chętni na wyjazd winni się zaopatrzyć:

1) we wykaz osobisty zawierający stwierdzenie przynależności państwowej i książeczkę wojskową;

2) mężczyźni w wieku poborowym od lat 18 — 26. zezwolenie Powiatowej Komendy Uzupełnień.

Termin rekrutacji będzie podany w prasie do publicznej wiadomości.

Zapisy do 7 kl. szkoły powsz. męsk. w Chojnicach

Kierownictwo szkoły męskiej podaje rodzicom i opiekunom chłopców urodzonych w roku 1923 do wiadomości że zapisy tychże odbędą się w dniach od 16 — 18 czerwca br. w gmachu szkolnym od godziny 14 — 17-tej.

Przy zapisach koniecznem jest przedłożenie metryki urodzenia i świadectwa powtórnego szczepienia ospy. Rodzice zamierzający posyłać swe dzieci do oddziałów z wykładowym językiem niemieckim muszą się wykazać zaświadczeniem Pana Starosty, iż są narodowości niemieckiej. Dzieci chorowite lub małorozwinięte mogą otrzymać na wniosek stawiony do dnia 30 czerwca br. odroczenie na rok, jeżeli się do wniosku dołącza świadectwo lekarskie.

Paprocki. kierownik szkoły.

Niespodziewane zepsucie się maszyny parowej w tutejszej rzeźni miejskiej.

Wczoraj, we wtorek rano około godziny 5-tej zepsuła się w tutejszej rzeźni miejskiej maszyna parowa służąca do zapędu maszyn chłodniczych i wytwarzania lodu.

Jak to dotąd stwierdzono , uszkodzeniu uległ cylinder oraz inne jeszcze części maszyny parowej, przez co takowa na razie zupełnie została unieruchomiona. Straty materjalne są małe.

Dochodzenia co do stwierdzenia powodu tegoż zajścia są w toku

Nie uległy uszkodzeniu maszyny chłodnicze.

Magistrat natychmiast podjął energiczne staranie o jak najprędsze uruchomienie maszyn chłodniczych na razie przy pomocy motoru pomocniczego tak, że zabezpieczone są przed zepsuciem zapasy mięsa w chłodni się znajdujące

Koło Polek i Tow. Wincentego a Paulo w Chojnicach

przygotowują wielką **zabawę w niedzielę** dnia 22 bm. o godzinie 4 popoł. w ogrodzie hotelu Dworcowego. Zabawa będzie urozmaicona różnemi niespodziankami. Przygrywać będzie orkiestra. Obfity i tani bufet na miejscu. Wstęp od osoby tylko 50 gr. Czysty zysk z zabawy przeznacza się na rzecz kolonyj letnich dla biednych dzieci. Ze względu na tak wzniosły cel uprasza się o jaknajliczniejsze przybycie Szan. obywatelstwa z miasta i okolicy. Osobnych zaproszeń nie wysyła się.

Zarząd.

Członkinie towarzystw zechcą łask. przesłać ofiarowane rzeczy na bufet oraz niespodzianki w niedzielę o godz. 3 popoł, do ogrodu hotelu Dworcowego.

Lot gołębi pocztowych o nagrody.

Towarzystwo Hodowli Drobiu i Gołębi Pocztowych urządziło lot gołębi pocztowych o nagrody. Lot odbył się na przestrzeni Ostrów — Chojnice i trasa wynosiła 264 kilometry,

W locie wzięło udział 40 gołębi,

I nagrodę otrzymał p. Frytz Sauter (duży złoty medal) II nagrodę otrzymał p. Fryderyk Steinhilber (mały złoty medal). III p. Kaźmierz Bethke (duży srebrny medal), Na trzeci wzgl. 4 dzień przybyło po jednym gołębiu do pp.: Grzybowskiego i Fellmera,

Z 40 gołębi powróciło 5, — 35 zaś dotąd niewróciło. Należy przypuszczać, że zostały one zrabowane przez jastrzębie, których w naszej okolicy nie braknie. Towarzystwo zapłaci za każdego zabitego jastrzębia 2 zł. po które należy się zgłosić wraz z pazurami tegoż do p. Kazimierza Bethkiego. ul. Gdańska 31.

Egzaminy wstępne w gimnazjum męskiem.

W państwowem gimnazjum (męskiem) egzaminy wstępne rozpoczną się w środę. 25 czerwca. o godzinie 8 rano i trwać będą 4 dni. Uczniowie z dalszych okolic mogą na ten czas zamieszkać w konwikcie gimnazjalnym,

Wpisy do 3 klasowej Państw. Koed. Szkoły Handlowej

Wpisy do kl. I-szej na rok szkolny 1930-31 przyjmuje Dyrekcja Szkoły od dnia 12 czerwca br. w godzinach urzędowych w kancelarji Szkoły Dworcowa 45. Zamiejscowi mogą zgłaszać się pisemnie.

Przy wpisie przedłożyć: a) metrykę urodzenia i chrztu, b) świadectwo szczepienia ospy, 3) świadectwo ukończenia 3 klas gimnazjum, lub 7 klasowej szkoły powszechnej (4 kl. szkoły wydziałowej.)

W myśl rozporządzenia Rady Ministrów z 8 listopada 1929 roku pozycja 663. Dziennik Ustaw Rzeczyposp. Polskiej z 23 grudnia 1929 roku Nr 88, paragraf 2 absolwentom tut. Szkoły jako szkoły średniej przysługuje prawo do zajmowania stanowisk urzędniczych II kategorji w państwowej słuzbie cywilnej, na równi z absolwentami państwowych szkół średnich ogólnokształcących.

Egzamin wstępny odbędzie się w poniedziałek dnia 30 czerwca br o godzinie 9-tej rano w gmachu Szkoły.

Chojnice, w czerwcu 1930 r.

(—) Kozubski, Dyr. Szkoły.

Kino Nowości

wyświetla dziś poraz ostatni wielki film morski, polskiej produkcji pt. **„Pod banderą miłości“**, który ilustruje dzieje wielkiej miłości o wyjątkowo atrakcyjnej i emocjonującej akcji. W roli głównej występuje król ekranów polskich Zbyszko Sawan jako bohaterski marynarz.

Jutro w święto Bożego Ciała i piątek dnia 19 i 20 bm. ujrzymy na ekranie słynną tragiczkę, naszą sławną radaczkę **Pola Negri,** która wystąpi w swym najnowszym filmie pt. **„Biała Księżna“** Dramat ten jest wykonany według sztuki scenicznej słynnego dramatura francuskiego „Victora Sardon“.

KRONIKA POLITYCZNA.

Przedstawiciel Ojca świętego na Kongresie Eucharystycznym w Poznaniu.

Ojciec św. mianował JE. Ks. Arcybiskupa Franciszka Marmaggi'ego, Nuncjusza Apostolskiego, osobistym, swym przedstawicielem na Kongresie Eucharystycznym w Poznaniu.

Społeczeństwo polskie niewątpliwie z entuzjazmem powita tę nominację. Ks. Nuncjusz jest bowiem gorącym przyjacielem Polski. Na każdym kroku to podkreśla i namacalne tego daje częste dowody: interesuje się żywo sprawami polskiemi Dziwnie się składa, że jako chłopczyk przyjmuje pierwszą Komunję św. przed obrazem Matki Boskiej Częstochowskiej w Rzymie. On później w czasie najazdu bolszewickiego na Polskę urządza na Zatybrzu w Rzymie nabożeństwo na intencję naszego narodu. Jako Nuncjusz w Rumunji odnosi się szczególnie życzliwie do emigrantów polskich. Będąc zaś Nuncjuszem w Pradze, przyczynia się do uświetnienia nabożeństwa przy zwłokach Henryka Sienkiewicza, idąc pieszo za trumną wielkiego pisarza.

To też, kiedy 14 marca 1928 roku przybywa jako Nuncjusz do Polski, społeczeństwo polskie urządza mu owacyjne przyjęcie. On zaś z dumą i radością, jak sam zaznacza, „wstępuje na ziemię wielkich królów i niezliczonych bohaterów, na ziemię, która była zawsze przedmurzem religji i cywilizacji chrześcijańskiej“.

Społeczeństwo polskie jest wdzięczne Ojcu św. za tę nominację. Zacieśni ona jeszcze więcej owe węzły przyjaźni i miłości, które łączą naród polski z dostojnym przedstawicielem Piusa XI w Polsce.

W ostatniej chwili

Sesja Senatu odroczona

Sesja Senatu zwołana na żądanie odpowiedniej ilości senatorów, na środę, dnia 18 bm. została przez Prezydenta Rzplitej przed otwarciem odroczona na 30 dni.

W Sejmie śląskim

obowiązuje odtąd tylko język polski. Sejm uchwalił wczoraj odnośny wniosek.

Olbrzymi pożar

W Białostockiem spłonęło około 1700 hektarów lasu i szkody obliczają na 400,000 zł.

Przytrzymano sfałszowaną 100-złotówkę.

W Warszawie jeden z kasjerów Banku Polskiego stwierdził sfałszowaną 100-złotówkę. Jest to pierwszy wypadek fałszowania not 100-złotowych, które niezwykle trudne są do podrobienia. Ten który przyniósł fałszowaną 100-złotówkę został przytrzymany i władze policyjne zajęły się energicznem badaniem tej sprawy.

Papież jako władca świecki.

Ostatni rocznik papieski zawiera godną zrozumianą zmianę w tytule papieża, który obecnie obok tytułów dotychczasowych używa również nazwy „władcy“ (suwerena) państwa Miasta Watykańskiego.

Zamiast świątyń więzienia?

Według doniesienia z Moskowy, w Tobolsku zamknięto 17 świątyń. Dzwony zdjęto i oddano fabrykom metalurgicznym. Trzy z pośród tych świątyń będą zamienione na więzienia,

Legja honorowa dla kardynała Lepicier

Legat Ojca św. na międzynarodowy kongres Eucharystyczny w Kartaginie kardynał kurjalny Lepicier, odznaczony został przez rząd francuski krzyżem Legji honorowej.

Skrzyński nie będzie posłem w Berlinie.

„Gazeta Polska“ zamieszcza następującą notatkę: Upoważnieni jesteśmy do stwierdzenia. że wszelkie pogłoski ukazujące się od jakiegoś czasu w prasie polskiej i niemieckiej o mającej nastąpić niebawem nominacji p Aleksandra Skrzyńskiego na stanowisko posła polskiego w Berlinie, są bezpodstawne.

BB. stracił mandat z listy państwowej,

Dnia 16, 6. odbyło się posiedzenie głównej komisji wyborczej. która unieważniła mandat senatora Achmatowicza z listy państwowej BB. i przyznała ten mandat Witoldowi Czartoryskiemu ze Stronnictwa Narodowego.

Trzęsienie ziemi zniszczyło 12 wsi

W północnej Persji wydarzyło się silnie trzęsienie ziemi. 12 wsi uległo doszczętnemu zniszczeniu.

Dola polskiego górnika lepsza, niż angielskiego.

Organ federacji górników wielkobrytyjskich „The Miner“ zamieszcza artykuł przywódcy rzesz górniczych Anglji, Cooka (znanego także z akcji bojkotowej w przywozie broni do Polski w roku 1920), który bawił, jak wiadomo na międzynarodowym zjeździe górniczym w Krakowie.

Cook stwierdza w swoim artykule, że urządzenia kopalniane w Zagłębiu polskiem są całkowicie nowoczesne i że dola górnicza jest naogół lepsza w Polsce, niż w Anglji.

I tak górnicy polscy pracują o jedną godzinę mniej pod ziemią, czynsze mieszkalne są bardzo niskie, otrzymują oni deputaty węglowe i płatne urlopy. Przywódca górników angielskich podnosi dalej, że w okręgach górniczych Anglji, jak np. Rhondda spotykał znacznie gorsze warunki mieszkaniowe, aniżeli w zagłębiach polskich. Od r. 1914 zarobki w Polsce wzrosły średnio o 40 proc. podczas gdy w Anglji tylko o 20 procent.

RUCH w TOWARZYSTWACH

Ochotnicza Straż Pożarna. W piątek o godzinie 7 ćwiczenia, Komendant.

Baczność druchny SMP. W procesji Bożego Ciała biorą wszystkie druchny obowiązkowo wspólny udział w stroju organizacyjnym. Zbiórka po głównem nabożeństwie na Placu Kościelnym.

Sprawie służ! Zarząd.

Baczność Bractwo Strzeleckie. Zbiórka o godz. 11-tej na rynku przed ratuszem. Komendant

Baczność Wojacv i Powstańcy, Zbiórka do procesji Bożego Ciała w czwartek o godzinie 10,20 w lokalu zebrań, wraz z sztandarem. Umundurowani stawią się w komplecie celem pełnienia straży honorowej przy procesji.

Wolność! Zarząd.

Wydział czeladników ślusarskich w Chojnicach. Dzisiaj w środę o godzinie 8 wieczorem zebranie w lokalu pana Richtera.

Towarzystwo Pszczelnicze w Chojnicach, W niedzielę dnia 22-go bm. odbędzie sie zebranie miesięczne w lokalu p. Jażdżewskiego o godzinie 2-giej po poł. Na porządku dziennym: 1) Sprawozdanie z odbytego kursu pszczelniczego, 2) Przygotowanie wywozu pszczół na wrzosy. 3) Prace praktyczne, O liczny udział prosi Zarząd,

Baczność Druchny Sokoła! W czwartek w święto Bożego Ciała zbiórka po nabożeństwie głównem na cmentarzu przy kościele celem wzięcia udziału w procesji.

W piątek wyjątkowo ćwiczenia o zwykłej godzinie w sali. Czołem! Za Zarząd Szczepańska,

W środę od godz. 6 po poł. trening w piłkę nożną na boisku w lesie miejskim, O liczny udział w ćwiczeniach uprasza Kierownik.

ZUK W środę dnia 18 czerwca o godzinie 19,30 w lokalu pana Jażdżewskiego odbędzie się zebranie miesięczne tutejszego Koła Na porządku dziennym: Referat Prezesa Zarządu Okręgowego kolegi Cieszyńskiego i sprawa funduszu pośmiertnego Koła Wobec ważność sprawy przybycie wszystkich członków wolnych od zajęć służbowych koniecznie Zarząd

600 złoczyńców aresztowano w Chicago.

Policja chicagowska dokonała onegdaj niezwykle udanej obławy. Oto najwytrawniejsi agenci policyjni otrzymali od swej władzy rozkaz, odwiedzenia rozmaitych podejrzanych lokalów nocnych i aresztowania band złoczyńców, którzy od tygodnia bardziej jeszcze niż zazwyczaj niepokoją mieszkańców Chicago. Agenci policji otrzymali listę z nazwiskami 41 notorycznych bandytów, do których mieli prawo strzelać odrazu w chwili ujrzenia ich.

Obława policyjna przyniosła nieoczekiwany rezultat. Aresztowano bowiem 600 bandytów. przemytników itd.

Ostatnia ofenzywa policji przeciwko zbrodniczym elementom Chicago jest bezpośrednim rezultatem morderstwa, dokonanego przed paru dniami na osobie dziennikarza Lingle, reportera „Chicago Tribune“. Dziennik ten wypowiedział ze swej strony wojnę bandom przemytników.

Ludność Chicago, wyprowadzona z równowagi przez powtarzające się coraz częściej napaści bandytów, zaprzysięgła im zemstę. Całe szeregi zdrowo myślących obywateli chicagowskich utworzyły straż cywilną, która przy pomocy byłych policjantów ma prowadzić walkę z bandytami

Skonstatowano. iż bandyci zaczynają w tych dniach uciekać z Chicago, chcąc widocznie poza granicami terenu swej działalności przeczekać okres represyjnej kampanji, którą im wytoczono.

W Nowym Jorku 50 agentów policji przebranych za włóczęgów przeprowadziło obławę w 20 podejrzanych lokalach. sprzedających fałszowany alkohol, który w ostatnim miesiącu spowodował śmierć 31 osób.

Giełda bydlęca

Poznań, dnia 17. VI 1930.

Bydło:

A. Woły:
a) pełnomięsne wytuczone woły, najwyżej wartości rzeźnej, niezaprzęgane 114—120
b) pełnomięsne wytuczone woły od 2 — 3 lat 106—112

B. Stadniki:
a) pełnomięsne, wyrosłe, najwyższej wartości rzeźnej 116—120
b) nietuczone 90 100
c) miernie odżywione młodsze i dobrze odżywione stare —

C. Jałowki i krowy:
a) pełnomięsiste, wytuczone jałówki, najwyżej wartości rzeźnej 116 - 124
b) pełnomięsne, wytuczone krowy najwyższej wartości rzeźnej do lat 7 112 - 120
c) starsze wytuczone krowy i mniej dobre młodsze krowy i jałówki 90—100
d) miernie odżywione jałówki —090
e) liche odżywione krowy 060—070

Cielęta:

b) najprzedniejsze cielęta tuczone 150—160
c) średnio tuczone cielęta i naprzedniejsze ssaki 140—146
d) mniej tuczone cielęta i dobre ssaki 120 - 130
e) liche ssaki 104 - 114

Owce:

Opasy chlewne.
a) jagnięta tuczne i młodsze skopy tuczne 134—140
b) starsze skopy tuczone, liche jagnięta tuczone i dobrze odżywione młode owcy 110—120
c) miernie odżywione skopy i owce 000—000

Swinie:

a) tuczone ponad 150 kg. żywej wagi —
b) pełnomięsne od 120 do 150 kg. żywej wagi 186—190
c) pełnomięsne od 100 do 120 kg. żywej wagi 180 -184
d) pełnomięsiste od 80 do 100 kg. żywej wagi 174—178
e) mięsne świnie ponad 80 kg. 168 - 172
f) maciory i późne kastraty 150—160

Przebieg targu bardzo spokojny.

3. R. 4|30

Publiczne doręczenie.

W sprawie Marjanny Gierszewskiej, urodzona Schüttenberg w Starogardzie, powódki, z stąpionej przez pełnomocnika prowizorycznego adw. Gierszewskiego w Chojnicach, przeciw Anastazemu Dolnemu vel Józefowi Gierszewskiemu nieznanego miejsca pobytu, dawniej w Lipuszu pozwanemu, powódka twierdząc, że pozwany na podstawie fałszywych dokumentów, będąc w prawnym istniejącym związku małżeńskim z Rozalją Dolną w Czersku zawarł z nią ślub 14 lipca 1919 roku przed Urzędem Stanu Cywilnego w Lipuszu podając się jako Józef Gierszewski i wniosła skargę z wnioskiem:

I. Uznać małżeństwo zawarte między stronami przed Urzędem Stanu Cywilnego w Lipuszu dnia 14 lipca 1919 roku za nieważne.

II. Koszty sporu nałożyć na pozwanego.

Powódka pozywa pozwanego do ustnej rozprawy sporej przed Sądem Okręgowym w Chojnicach pokój liczba 55 na termin w dniu 12 lipca 1930 r. przed południem o godz. 9-tej.

Wzywając go równocześnie do wyznaczenia swego rocznika dopuszczonego przed wymienionym Sądem.

W celu publicznego doręczenia, ogłasza się niniejszy wyciąg ze skargi. 1363

Sąd Okręgowy Wydział Cywilny

Dot. tępienia szczurów.

Przypomina się niniejszem zarządzenie sanitarno-policyjne z dn. 15. V. rb. w myśl którego wszyscy właściciele wzgl zarządcy domów są obowiązani w swych realnościach wyłożyć w dniu 27. VI rb. w czasie od godz. 14—17-tej truciznę na szczury „Ciasto fosforowe“.

Niezastosujących się do powyższego zarządzenia karani będą na mocy § 36 ustawy dot. zwalczania chorób niebezpiecznych z dn. 30. VI. 1900 r. grzywna do 150 zł. lub odpowiednim aresztem. 1437

Chojnice, dnia 16. czerwca 1930 r.

Miejski Urząd Bezpieczeństwa i Porządku Publicznego.

Przetarg przymusowy.

We wtorek, dnia 24. czerwca 1930

sprzedam
w Lichnowach począwszy **od godziny 10,30**
najwięcej dającemu za gotówkę:

65 świń, w tem 22 tuczników, 8 macior, 1 kiernoz i warchlaki, 32 sztuk młodego bydła w tem 2 stadniki 11 jałowiec, i 19 starszych cieląt.

Licytacja odbędzie się napewno. 1441

Szeleziński
Kom. sąd. Chojnice

Baczność! **W środę, dnia 18. VI. br.** Baczność!
w hotelu Dworcowym
Wielki koncert artystyczny i dancing
Co wtorek, czwartek i niedziela
koncert artystyczny—dancing

Przetarg przymusowy

W piątek, dnia 20. bm. o godz. 10 sprzedam **w Charzykowie** przed sołectwem najwięcej dającemu za gotówkę:

3 jałówki jednorocz.
1 sieczkarkę
1 sanki wyjazdowe.

Szeleziński
komornik sądowy 1442

Przetarg przymusowy

Dn. 21. bm. o godz. 11,30 przed poł. sprzedam w lokalu licyt. **p. Jażdżewskiego** Pl. Jerzego 5, najwięcej dającemu za gotówkę:

2 stoły
2 p. trzewików męskich
1 wiadro do wody
1 aparat parowy do wulkanizowania samo hod.

Trzebiatowski
Kom. miejski. 1439

Trawa

z czterech morgów łąki do sprzedania.

Pietruszkowa 38.

Rogacze

kupuje po najwyższych cenach dziennych

Jan Słomiński,
Rytel, telefon 5.

Poszukuję zaraz

czeladnika kołodziejskiego

Leon Kaczmarek,
zakład budowy wozów i powozów

Chojnice, Strzelecka 10.

KINO NOWOSCI

Dziś w środę 18 bm. o godz 8.30
Poraz ostatni wielki film krajowej produkcji pod tyt.

Pod banderą miłości

We czwartek o 6 i 8.30
i w piątek o godz. 8.30
(19 i 20)
Słynna tragiczka, nasza sławna rodaczka

Pola Negri

wystąpi w swym najnowszym filmie pod tytułem

Biała Księżna

Dramat wykonany według sztuki scenicznej słynnego dramaturga francuskiego „Victora Sardon“. Rzecz dzieje się przed wojną w Rosji i Paryżu. Wyjątkowo bogata wystawa i efektowne stroje

Ceny zwykłe! Ceny zwykłe!

Muchołapki „Aeroxon”

najlepszy gatunek. Dla odsprzedających wysoki rabat.

Drogerja

Juljan Hubert

Tel. 219 Chojnice, Pomorze.

Klub Żeglarski Charzykowo

W czwartek, po południu
wielki koncert na plaży
orkiestry Zakładu Wychowawczego
Kąpiele słoneczne-ślizgawka Wykwintne napoje oraz potrawy. Komunik. autobusowa co pół godziny.

Tanio na sprzedaż Wóz wyjazd.

3 siedz., 1444

jednokonny wóz
(Selbstfahrer),
Masz. do gotowania, 1 Rower i słoma
cent. 2,— zł
Ul. Młyńska 20.

Wykwintne manicure 1 zł.

Dworcowa 72.
Krakowska.

Wzory na bluzki

do odprasowania
poleca
Księgarnia Dzien. Pomorskiego.

Dziennie świeże

Róże

poleca

K. Błaszczyk.

Urzędnik gospodarczy, kawaler 40 letni, z długoletnią praktyką, **przyjmie posadę**

zarządcy

na majątku.
Oferty pis pod nr. **1434** proszę skierować do eksp. „Dziennika Pomorskiego“.

Redakcja i Administracja: Chojnice ul. Człuchowska 13. — Pocztowe konto czekowe 201332 — Konto bankowe: Bank Powiatowy Chojnice, Miejska Kasa Oszczędności, Chojnice. — Telefon 44. Adres tegraficzny „Dzien. Pom.“ — Skrytka pocztowa 33. — Drukiem i nakładem drukarni „Dziennika Pomorskiego“ w Chojnicach.
Za treść odpowiedzialny: Redaktor Bonifacy Chmielewski. Wydawca Władysław Juljusz SCHREIBER.